

Nieuwsbrief voor de FG / 17 januari 2023

Deze eerste FG-nieuwsbrief van het jaar staat in het teken van open normen in de AVG. Die geven een organisatie vrijheid, maar zijn ook een uitdaging. Hoe gaat u er als FG mee om?

U staat er niet alleen voor. In deze nieuwsbrief leest u wat de rollen van de verwerkingsverantwoordelijke en FG zijn bij open normen, waar open normen goed voor zijn, en wat de AP voor u kan betekenen. Verder leest u over interessante evenementen, het laatste AP-nieuws en geven we u enkele lees- en luistertips.

Hoe de AP u kan helpen

Het privacyrecht is in ontwikkeling. Er is in Nederland en de rest van Europa veel aandacht voor het invullen van de open normen en begrippen in de AVG. Toezichthouders werken er in de European Data Protection Board (EDPB) aan om te zorgen dat de AVG overal hetzelfde wordt uitgelegd. Het resultaat tot nu toe: [tientallen guidelines en aanbevelingen](#) waar organisaties mee aan de slag kunnen.

Uw vraag stellen

Vindt u het antwoord op uw vraag niet in de guidelines van de EDPB of op de website van de AP? Neem dan contact met ons op via de FG-telefoon of FG-mailbox. We geven u dan uitleg over algemene privacynormen en de toepassing daarvan. Houd specifieke wetsartikelen, guidelines of **jurisprudentie** bij de hand. Dan kunnen we u het best helpen.

Uw dilemma voorleggen

U kunt met ons sparren over dilemma's waar u als FG tegenaan loopt. Bijvoorbeeld over uw positie in uw organisatie en de verwachtingen daarover. Soms vult een organisatie de positie van de FG niet juist in, waardoor er knelpunten ontstaan.

Niet altijd een zwart-wit antwoord

De normen in de AVG zijn niet voor niets open. Door open normen is de AVG geen rigide wet, en kan de wet ook worden toegepast bij nieuwe technologieën en ontwikkelingen. Open normen geven u bewegingsruimte, zodat u de AVG kunt toepassen in uw eigen context. Dat biedt juist mogelijkheden in plaats van beperkingen. Bovendien heeft alleen u zelf alle informatie om als FG een afweging te maken.

Het invullen van open normen is complex en continu werk in uitvoering: er zijn immers steeds nieuwe ontwikkelingen en technologieën. Het kan ook zijn dat de Europese toezichthouders nog werken aan de invulling van een norm. Of dat er nog een verzoek bij de rechter ligt om een norm te verduidelijken.

Dat betekent dat de AP niet altijd een eenduidig antwoord heeft op uw vraag. We sturen u in de juiste richting en denken met u mee. U beslist uiteindelijk zelf wat de juiste aanpak is in uw specifieke situatie.

Samenwerken met andere FG's

De AP raadt u aan om samen te werken met FG's van gelijksoortige organisaties of branches. Hiermee voorkomt u dat u opnieuw het wiel moet uitvinden bij vergelijkbare vraagstukken, vergroot u uw kennis van de sector en kunt u samen een open norm op dezelfde manier invullen als toezichthouders. Verschillende koepelorganisaties bieden FG's mogelijkheden om samen te werken en kennis op te doen. Zoals de NGFG, IAPP en informele overleggen bij sectororganisaties (verzekeraars, banken, universiteiten enzovoorts).

Uitdagingen voor FG's

In het vakblad 'De Compliance Officer' deelde Cecile Schut in juli 2022 welke uitdagingen de AP ziet voor FG's. Cecile leidt de directie Systeemtoezicht, Beveiliging en Technologie (SBT), die veel contact heeft met FG's.

Wat zie je als grote uitdagingen voor FG's?

Cecile Schut: *“De AVG bevat zoals gezegd een groot aantal open normen en geeft organisaties daarmee een zekere vrijheid om praktische invulling aan wettelijke verplichtingen te geven.*

Eén van de taken van de FG is intern toezicht te houden op de naleving hiervan. Daarbij staat de afweging over het gebruik van persoonsgegevens 'zo weinig en zo veilig mogelijk' centraal. Maar af en toe zie ik vragen van FG's waarbij het erop lijkt dat zij door hun organisatie worden gevraagd om vooral op zoek te gaan naar de uiterste norm. Ogenschijnlijk met als doel te achterhalen hoe een organisatie nog nét binnen de grenzen van de wet kan blijven. Dat vind ik hartstikke zonde. Want wanneer je uitgaat van het zoeken naar de uiterste norm, wordt de ondergrens de streefnorm. Dat druist in tegen het uitgangspunt van de AVG.

Het is dus een uitdaging voor FG's om erop te wijzen dat organisaties bij elke verwerking juist een zo hoog mogelijk beschermingsniveau moeten nastreven."

> [Lees het hele interview](#)

Antwoord op veelgestelde vragen

We beantwoorden twee veelgestelde vragen over de rol van de FG en de rol van de verwerkingsverantwoordelijke.

Wat is de rol van een organisatie als verwerkingsverantwoordelijke bij de uitleg van open normen?

Als een organisatie verwerkingsverantwoordelijke is, dan is in principe de directie of het bestuur van deze organisatie verantwoordelijk voor het correct toepassen van de AVG.

De organisatie moet in deze rol voldoende kennis van en deskundigheid over de AVG hebben om de open normen te kunnen invullen. De organisatie moet immers een goede afweging maken. Deze kennis en deskundigheid horen ook bij de uitvoerende afdelingen en ondersteunende juridische of ICT-afdelingen aanwezig te zijn. En dus niet alleen bij de FG. Mist er kennis? Dan kan de organisatie ook extern advies inwinnen.

Het is aan te bevelen dat een organisatie die verwerkingsverantwoordelijkheid heeft, beleid opstelt of een standpunt inneemt over het invullen van de normen. Denk aan een visie of interne richtlijnen. Daarin staat bijvoorbeeld of de organisatie streeft naar maximale bescherming van de (privacy)belangen van de betrokkenen. Of enkel aan het minimaal voldoen aan de wet. Of ergens daartussenin. Zulk beleid helpt om naleving aan te tonen en helpt medewerkers die in de praktijk de normen moeten invullen. Bovendien zorgt beleid voor transparantie naar betrokkenen.

Wat is de rol van de FG bij de uitleg van open normen?

De FG kan een belangrijke rol spelen bij de vertaling van open normen naar de praktijk. Daarvoor moet de FG wel op tijd en naar behoren betrokken worden. Dat staat ook in de wet.

Praktijkvoorbeeld

Een gemeente schaft beveiligingscamera's aan voor in het stadhuis. De gemeente is daarmee verwerkingsverantwoordelijke.

Deze casus begint met de vraag: wat is de verhouding tussen de bescherming van persoonsgegevens en het doel om de camera's op te hangen? De FG kan in dit beginstadium adviseren en de organisatie laten nadenken over wat noodzakelijk is. Kan de gemeente het doel bijvoorbeeld ook bereiken met nopencamera's? Moeten de beelden wel worden opgeslagen, en zo ja: hoe lang? Kan de gemeente betrokkenen eerst om hun mening vragen?

Als alle feiten en omstandigheden duidelijk zijn, kan de FG adviseren over de verschillende scenario's. De gemeente in de rol van verwerkingsverantwoordelijke maakt vervolgens een doordachte keuze. Daarbij moeten open normen worden ingevuld. Bijvoorbeeld op het gebied van dataminimalisatie, bewaartermijnen en de toegang tot en de beveiliging van de verzamelde beelden. Legt de gemeente het advies van de FG naast zich neer? Dan is daarvoor een onderbouwing nodig.

Te laat betrokken

Wordt de FG te laat of te beperkt betrokken? Bijvoorbeeld doordat het bedrijfsproces al helemaal is ingericht, de DPIA al is geschreven en de camera's al zijn aangeschaft? Dan zal de rol van de FG maar klein kunnen zijn bij het adviseren over de open normen. Op dat moment kan de FG immers alleen nog toetsen en adviseren over de vraag of de organisatie bij de uitleg van de open norm niet onder het minimale beschermingsniveau is uitgekomen. En of de verwerking daarmee nog wel rechtmatig is. Zeker wanneer geen intern beleid of visie is ontwikkeld, kan de FG alleen nog toetsen aan algemene kaders zoals de AVG, guidelines van de EDPB en rechtspraak. Dat is een gemiste kans en kan problemen opleveren.

Als FG kunt u in uw adviezen of het jaarverslag aangeven hoe dit proces gaat. Dit helpt ook in uw contact met de AP. En de AP kan de informatie gebruiken om haar taken beter uit te voeren.

Het nut van open normen en de 5 W's (en 1H)

Ook de AP heeft een FG. Erwin Daverveld is halverwege 2022 gestart in deze functie. Hij laat zijn licht schijnen op de positieve kanten van open normen en de kansen in het vak van de FG.

De open normen in de AVG zijn echt nodig. Kijk maar naar de snelle (technologische) ontwikkelingen waarmee we te maken hebben, zoals algoritmes, AI, big data en 'internet of things'. De open normen zorgen onder andere voor de benodigde flexibiliteit en ruimte, zonder dat innovatie hoeft te stagneren. De omstandigheden veranderen, maar open normen kunnen worden blijven ingevuld. Dat zorgt voor duurzame wetgeving.

Open normen, zoals het noodzakelijkheidsbeginsel, geven de FG de kans om na te denken over een casus, de specifieke omstandigheden te beoordelen en adviezen te geven zodat verwerkingen van persoonsgegevens voldoen aan de AVG.

Dit doet u als FG door bijvoorbeeld de uit de journalistiek bekende 5 W (en 1H)-vragen te stellen:

- **Wie:** van wie worden de persoonsgegevens verwerkt?
- **Wat:** in welke categorieën vallen de persoonsgegevens? (let op minimale gegevensverwerking, dus welke soorten gegevens zijn strikt noodzakelijk?)
- **Wanneer:** wat is de bewaartermijn? (let op opslagbeperking: u mag gegevens niet langer bewaren dan noodzakelijk voor uw doel)
- **Waarom:** wat is het doeleinde en wat is de wettelijke grondslag? (rechtmatigheid, behoorlijkheid en transparantie)
- **Waar:** waar worden de gegevens opgeslagen?
- **Hoe:** op welke manier worden de gegevens verwerkt en is er geen minder ingrijpende manier mogelijk? (subsidiariteit)

Zou de AVG zijn dichtgetimmerd, dan heeft u als FG weinig mogelijkheden en is het lastiger om een verwerking 'AVG-proof' te maken. Tip: het helpt ook om een DPIA op te stellen, een voorafgaande raadpleging in te dienen bij de AP en om 'privacy by design' & 'privacy by default' toe te passen.

Door op deze manier een zorgvuldige invulling te geven aan de open norm 'noodzakelijkheidsbeginsel', neemt u de organisatie en werknemers mee. Als bijvangst verhoogt dit het bewustzijn, waardoor de volwassenheid op het gebied van de AVG in de organisatie toeneemt. De open normen in de AVG zorgen er juist voor dat veel wel kan, als u altijd maar het hoogst mogelijke beveiligingsniveau nastreeft.

Het FG-congres en andere evenementen in 2023

Staat het al in uw agenda? Het FG-congres vindt plaats op donderdag 1 juni 2023 in het Beatrix Theater in Utrecht. Houd de nieuwsbrief en de website van de AP in de gaten voor meer informatie over het aanmelden.

Andere interessante evenementen:

- Op 25 januari 2023 vindt de **Nationale Privacy Conferentie** van ECP plaats, met het thema 'Financiële Privacy'. U kunt er fysiek of online bij zijn.
- Op 28 januari is de internationale Dag van de Privacy. Een mooie kans om het onderwerp die week extra onder de aandacht te brengen in uw organisatie.
- Ook organiseert ECP in samenwerking met Autoriteit Consument & Markt (ACM) de bijeenkomst '**Functioneren van de markt voor clouddiensten – een gestructureerde dialoog**' op 9 februari in Den Haag.
- Het **CPDP2023-congres** is van 24 t/m 26 mei in Brussel, georganiseerd door Computers, Privacy & Data Protection (CPDP).

AP-nieuws

- [Algoritmetoezicht AP van start](#)
- [Boete voor ontbreken risicoanalyse camera-auto's Rotterdam](#)
- [Nieuwe EDPB-aanbevelingen voor binding corporate rules \(BCR\)](#)
- [AP begrenst gebruik ggz-gegevens](#)

Lees- en luistertips

Op zoek naar ondersteuning, inspiratie of herkenning in uw dagelijkse werk? Een aantal interessante links:

- Marjolein Louwerse is FG bij de Nationale Politie en schreef twee columns: '[Uw FG is als een slimme weegschaal](#)' en '[Wat je niet hebt kan je ook niet kwijtraken](#)'.
- Mark Jansen schreef voor advocatenkantoor Dirkzwager een artikel over open normen en een uitspraak van het College van Beroep: '[Voldoen aan open normen: hoe de ruimte die Bunq van de hoogste bestuursrechter krijgt breder interessant kan zijn](#)'
- M&I/Partners maakte een [podcast](#) over de vraag 'Mag dat?' en hoe een FG ermee om kan gaan.

Contact met de AP

De AP heeft speciale [contactkanalen](#) waar u als aangemelde FG uw vraag over de privacyregels kunt stellen. Daarnaast vindt u veel informatie op de website.

Ontvangt uw collega-FG de nieuwsbrief al?

Stuur deze nieuwsbrief gerust door. Uw collega kan zich op de AP-website zelf [aanmelden](#).

Over de Autoriteit Persoonsgegevens

Iedereen heeft recht op een zorgvuldige omgang met zijn persoonsgegevens. De Autoriteit Persoonsgegevens is de onafhankelijke toezichthouder in Nederland die de bescherming van persoonsgegevens bevordert en bewaakt. Meer informatie vindt u op autoriteitpersoonsgegevens.nl.

Een reply op deze nieuwsbrief wordt niet verwerkt. Afmelden voor de nieuwsbrief? [Klik hier](#). We zijn ervan op de hoogte dat sommige ontvangers deze nieuwsbrief niet geheel correct ontvangen. Excuses voor het ongemak, er wordt gewerkt aan een oplossing.